

Давидова Н. В.,
старший викладач
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ПРО ЛЕКСИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Вважаючи, що здобувачам вищої освіти необхідні комунікативні навички професійного спрямування, загальної розмовної лексики, а також зацікавленість особливостями вживання слова в сучасній англійській мові, доцільно розглянути проблему окремих варіювань лексичного значення слова як одну з важливих складових навчання іноземній мові в спеціалізованому вищому начальному закладі. Метою тез є надання рекомендації щодо опрацювання наданої теми в світі сучасних тенденцій.

По перше, вважаємо за важливе надати здобувачам вищої освіти роз'яснення, щодо лексичного значення слова. Лексичне значення слова – це зміст слова, який відображає в свідомості уявлення про предмет, якості, процес або явище.

Простіше, це все те, що означає слово. Словник будь-якої живої мови з кожним днем змінюється і поповнюється новими лексичними значеннями вже давно нам відомих слів. Слово має таку головну якість – мати більш ніж одне лексичне значення. І це бажано демонструвати на заняттях як «word study». Наприклад слово «fine» у спеціальному тексті має лексичне значення «штраф», а в загальному контексті «fine day» – чудовий день, «fine girl» – гарна дівчина, «fine rain» – дрібний дощ.

Корисно навести приклад, що слово «мова» має теж декілька лексичних значень:

- 1) мова, здатність говорити
- 2) історично створена система звукових лексичних і граматичних засобів
- 3) система знаків, які передають інформацію

Можна підкреслити, що чим частіше слово вживається в сьогоденній мові, тим більш значень воно має. Існує багато чинників, по яким слова змінюють своє лексичне значення. Один з головних є сама природа мови, яка пропонує придбання словами нових значень в залежності від життєвих ситуацій, в яких вони вживаються. Також слова змінюють своє лексичне значення під впливом культурних та соціокультурних змін в суспільстві.

Доцільно наділити увагу таким тенденціям зміни лексичного значення слова як:

1. розширення значення слова (*extension of meaning or generalization*)
2. звуження значення слова (*narrowing of meaning or specialization*)
3. полпненні значення слова (*elevation of meaning or amelioration*)
4. деградація значення слова (*degradation of meaning or pejoration*)

Пропонуємо розібрати кожну тенденцію окремо.

Розширення значення слова (*extension of meaning or generalization*).

Розширення значення слова означає розширення ряду слів з одним і тим же лексичним значенням. Це означає, що спочатку в мові слово мало тільки одне лексичне значення і вживалося в вузькому сенсі, а сьогодні воно має більш широкий сенс і має більш ніж одне лексичне значення, вживається частіше. Наприклад :

1. англійське слово «*wretch*» спочатку означало тільки «*exile*» («вигнанець»), тепер цим словом називають «*any miserable or vile person*» (будь яку нещасну або підлу людину).
2. слово «*barn*» початково означало тільки «*a place for storing barley*» (місце для зберігання ячменю), тепер це слово означає «будь який амбар, сарай чи хлів».
3. слово «*paper*» означало «*an Egyptian plant*» (Єгипетську рослину), тепер це слово означає «будь який вид папіру».
4. слово «*journal*» означало «*daily*» (щоденна газета), тепер це слово використовується для означення «будь якої періодичної публікації».
5. прикметник «*ready*» визначав «*prepared for a ride*» (готовий до їзди), сьогодні це слово має більш широке значення і означає «готовий до чогось».

Звуження значення слова (narrowing of meaning or specialization).

У процесі звуження значення слова, воно набирає вузьке, спеціальне значення. Початкові предмети чи явища називалися словом, яке в процесі часу почало означати один предмет, або явище.

Наприклад:

1. англійське слово «*deer*» означало «будь який звір», сьогодні означає тільки «олінь».
2. слово «*girl*», яке означало « будь яка молода людина», означає тільки «дівчинка».
3. іменник *wife*, колись означало просто «будь яка жінка», тепер придбало вузьке значення «дружина».
4. іменник «*meat*», яке означало «їжу або пиття» взагалі, тепер означає тільки «м'ясо».
5. слово «*worm*», яке колись означало «будь які комахи або плазуни», тепер означає тільки «черв'як».

Поліпшення значення слова (elevation of meaning or amelioration).

У процесі відомому в англійській мові як «*elevation of meaning*» слова з початковим негативним значенням з плином часу покращують своє значення і набувають позитивне, наприклад:

1. англійське слово «*nice*» спочатку мало негативне значення *foolish* (дурний), а з часом набуло позитивне значення «милий».
2. слово «*fame*» колись позначало «*rumour*» (чутка, чутка), тепер набуло значення «слава».
3. іменник «*marshal*» спочатку означало «*horse-servant*» (конюх), тепер це слово означає «вищий військовий чин в армії».
4. слово «*minister*» колись мало значення «*servant*» (слуга), а тепер воно означає «важлива державна особа».

5. слово «chiffon» спочатку мало значення а «rag» (ганчірка), а з часом набуло значення «шифон».

6. іменник «actor» в шекспірівські часи сприймалося як образа «rogue» (мерзотник) або «vagabond» (бродяга), в наші ж часи це слово значно поліпшило своє лексичне значення і сьогодні звучить як «актор».

Погіршення значення слова (degradation of meaning or pejoration).

Процес, відомий в англійській мові як «degradation of meaning or pejoration», є протилежним процесу поліпшення значення слова і передбачає зміну значення слова в гіршу сторону. З часом ці слова набувають негативний або навіть непристойний зміст. Наприклад:

1. англійське слово «idiot» спочатку мало позитивне значення «a private person» (приватна особа), з плином часу це слово набуло негативного значення «дурень».

2. прикметник «silly» раніше означало «happy» (щасливий), а в даний час набуло негативного значення «дурний».

3. слово «vulgar» спочатку означало «common, ordinary» (звичайний), а з часом набуло значення «вульгарний», «грубий».

4. іменник «gossip» означало а «god parent» (хрещений, хрещена), а в наші дні набуло значення «плітка».

5. слово «churl» означало «чоловік», а з часом набуло значення «грубіян», «погано вихована людина».

Сподіваємось, що наданий «minimum minimum» інформації до такої складної та багатогранної теми як варіювання лексичного значення слова в англійській мові, поліпшить знання здобувачів вищої освіти в цієї сфері, сформує поняття, що зміна значення слова є стійкою закономірністю мови та розвитку сучасних лінгвістичних тенденцій.

Декусар Г. Г.,
старший викладач
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

LANGUAGE AND SOCIETY INTERRELATION

Language arises, develops and exists as a collective property. Its main purpose is to ensure communication between members of the society, as well as the functioning of the collective memory of this community.

Society is not just a set of human individuals, but a system of various relations between people belonging to one or another social, professional, gender and age, ethnic, ethnographic, confessional group, to that ethnosocial and cultural environment where each individual takes its definite place and therefore acts as a bearer of a definite social status, social functions and roles, as a person. An individual as a member of society can be identified on the basis of the large number of relationships that connect him with other individuals.